

FJODOR MIHAJLOVIČ DOSTOJEVSKI

BIOGRAFIJA

Fjodor Mihajlovič Dostojevski rođen je 1821. godine u porodici prilično siromašna čovjeka. Njegov otac bio je vojni liječnik plemićkog porijekla. Radio je u jednoj javnoj bolnici u Moskvi, ali je taj položaj u tadašnjoj Rusiji bio vrlo skroman i obitelj je Dostojevski živjela u skućenom stanu i u okolnostima koje ni u kom slučaju nisu bile raskošne. Otac mu je bio mali tiranin koga su ubili pod nepoznatim okolnostima. (Istraživači književnih djela Dostojevskog obično vide autobiografsku crtu u odnosu koji Ivan Karamazov ima prema ubojstvu svoga oca: iako Ivan nije bio pravi ubojica, svojim mlitavim stavom, i stoga što nije spriječio ubojstvo iako je to mogao učiniti, on je na neki način kriv za ubojstvo oca. Prema tim kritičarima, izlazi, da je Dostojevski cijelog života patio od sličnih osjećaja posredne krivice jer je njegovog oca ubio njegov kočijaš.)

Ondje, u moskovskom sirotištu, u onoj uskoj izbi koju dijeli sa svojim bratom, proveo je prve godine svog života. Nikad nije o njima govorio, a ta njegova šutnja uvijek je bila stid ili ponosni strah pred tuđom sućuti. Kad je onda kao mladić izašao iz tog mračnog svijeta, njegovo je djetinjstvo već bilo ugašeno. Zajedno sa svojim bratom u ono je vrijeme beskrajno mnogo čitao i danju i noću. Pun najsnažnijeg oduševljenja za čovječanstvo, on se je upravo bolesno počeo kloniti ljudi. Natjeran novčanom oskudicom otišao je u vojsku, ali ni ondje nije našao prijatelje. Uslijedile su mukle mladenačke godine. Kao junaci svih njegovih knjiga on je živio u nekakvom kutku, sanjareći i razmišljajući. Noću je prevodio Balzacovu Evgeniju Grandet i Schillerova Don Carlosa.

1844., u dobi od dvadeset i četiri godine, napisao je "strastveno, gotovo u suzama" majstorsku studiju Bijedni ljudi. Pjesniku Nekrasovu povjerio je rukopis na ocjenu. Dva dana prošla su bez odgovora. Noću je sjedio osamljen i zamišljen kod kuće i radio sve dok se svjetiljka nije ugasila. Najednom oko četiri sata ujutro netko je žestoko zazvonio, a kad je Dostojevski začuden otvorio vrata, Nekrasov ulazi u kuću, grli ga, ljubi i kliče mu.

Onda se Naskarov žuri k Bjelinskom, svemoćnom ruskom kritičaru. "Uskrsnuo je novi Gogolj", viče s vrata, mašući rukopisom kao zastavom. "Kod vas Gogolji rastu kao gljive", rekao je nepovjerljivi Bjelinski kojega je ozlovoljilo toliko oduševljenje. Ali kad ga je Dostojevski sljedećeg dana posjetio Bjelinski se sav izmijenio. "Ta ne razumijete što ste stvorili", viče on sav uzburdan na smetenog mladića.

Tako melodramatski odvija se otkriće Dostojevskog kao pjesnika. Bijedni ljudi su kasnije objavljeni u Nekrasovu časopisu. Uspjeh je bio ogroman. A Turgenjev ga je nazvao novom bubuljicom na nosu ruske književnosti.

Ubrzo biva uhapšen zbog druženja s jednim tajnim društvom mladih ljudi koji su prihvatili socijalističke teorije Sen- Simona i Furije. Ovi mladi ljudi sastajali su se u kući činovnika Ministarstva vanjskih poslova, Mihajla Petraševskog. Poslije ustanka 1848. godine u nekoliko europskih zemalja, u Rusiji je došlo do vala reakcije; vlast je bila uznemirena i poduzela je drastične mjere prema svim protivnicima. Ljudi iz kruga Petraševskog bili su uhapšeni, među njima i Dostojevski, te osuđeni na smrt vješanjem. Rečeno im je da će biti pogubljeni; odveli su ih na mjesto određeno za izvršenje kazne, svezali su im oči, svukli ih do košulja i zavezali za stupove. Tek tada su im pročitali presudu kojom se smrtna kazna pretvara u osam godina robije u Sibiru. Taj dan je ostavio dubok ožljak u duši Dostojevskog. Nikad ga nije sasvim prebolio.

Četiri godine prinudnog rada Dostojevski je proveo u društvu ubojica i lopova, jer tada još nije bilo uvedeno izdvajanje običnih osuđenika od političkih. Opisao ih je u Zapisima iz mrtvog doma (1862). Tu su do pojedinosti su ocrтана sva poniženja i teškoće kojima je bio izložen, kao i zločinci među kojima je živio.

Dostojevski je morao pronaći neki izlaz da ne bi sasvim poludio u tom okruženju. Utjehu je našao u kršćanstvu.

Osim toga bilježio je i pojave kod ljudi koji su osim zvjerstva pokazivali i poneku ljudsku osobinu.

Kad su mu najzad raskovali lanac s izranjenih nogu, kad su stupovi ostali za njim kao truli smeđi zid, on je drugi čovjek: zdravije mu je razoreno, slava raspršena u prašinu, a život uništen, samo njegova radost ostaje nedirnutu i neozlijedenu. Još nekoliko godina mora ostati upola slobodan u Sibiru, ali mu nije dopušteno da objavi bilo kakav svoj rad. Ondje u progonstvu, u najgorem očaju i osamljenosti sklapa onaj neobični brak sa svojom prvom, bolesnom i osebnom ženom.

Kao zaboravljen čovjek vraća se u Petrograd. Njegovi Zapisi iz mrtvog doma, taj nezaboravni opis njegove robije prožete grozom, otkriva ruskom narodu da tik kraj njega postoji neki drugi svijet, pravo čistište svih patnji. I sam car jeca nad tom knjigom, a tisuće ljudi spominje Dostojevskog. U jednoj jedinoj godini ponovo je izgrađena njegova slava, ali sada trajnija nego prije. Zajedno sa svojim bratom osniva časopis u kojem gotovo sve piše sam. Časopis se brzo širi u sve krugove i čini se kao da je sudbina Dostojevskog zauvijek osigurana.

Ali on sam smatrao je da mora još upoznati još jednu zemaljsku patnju, muku emigracije i onaj užasan strah za bijedni svakidašnji kruh. Sibir i katorga, najjezovitija karikatura Rusije, sve je to ipak bila domovina, sada treba da zbog pretjerane ljubavi prema svom narodu upozna još i čežnju što je nomad osjeća za šatorom. Još jednom se mora vratiti u bezimenost, još dublje u tamu prije nego postane pjesnik, junak svojeg naroda. Ubrzo umire mu žena, a nakon toga i njegov brat.

I sada, počinje ono besciljno dugogodišnje lutanje Europom, ona jezovita odvojenost od Rusije, izvora krvi njegova života. S mnogo muke nalazi sklonište u malim niskim

svratišnim sobama, punim zadaha siromaštva, demon padavice napada ga sve češće, dugovi, mjenice, obveze tjeraju ga od posla na posao. U međuvremenu ženi se za mladu stenografkinju u kojoj nalazi ženu punu odanosti i s takvim smislom za praktično da je uz njenu pomoć uspio odgovoriti na sve rokove i postepeno se osloboditi novčanih neprilika. Za vrijeme boravka u inozemstvu on mrzi Nijemce u Njemačkoj, Francuze u Francuskoj i to samo zato jer nisu Rusi. On želi jedino osjećati Rusiju, domovinu, samo želi vidjeti ćiriliska slova i bar letimično osjetiti dah domaće riječi. Nastaju Zločin i kazna, Idiot, Zli dusi i Igrač, monumentalna djela dvadesetog stoljeća. U roku četiri godine, od 1867. do 1871. njegova obitelj stekla je neku materijalnu sigurnost i mogli su se vratiti u Rusiju.

Od tada pa do kraja života Dostojevski je živio u relativnom miru. Zli dusi su imali veliki uspjeh. Ubrzo po izlasku knjige, ponudili su mu da bude urednik vrlo reakcionarnog nedjeljnog lista princa Meščerskog, Građanin. Njegovo posljednje djelo, Braća Karamazovi, od kojeg je uspio napisati samo prvi tom, radio na drugom tomu kad ga je smrt zadesila, donijelo mu je od svih romana najveću slavu. I govoru održanom prilikom otkrivanja spomenika Puškinu u Moskvi 1880. godine bilo je upućeno mnogo priznanja i donijelo mu još više radosti.

Godinu dana poslije, 10. veljače 1881. umire F.M. Dostojevski. Iz najudaljenijih gradova putuju izaslanstva da mu iskažu posljednju počast. Kovačka ulica, u kojoj je izložen na odru, sva je crna od ljudi koji preplavljaju u jezovitoj šutnji stubište radničke kuće i ispunjavaju uske sobe tik do lijesa. Na tom sprovodu odjednom se na jedan sat ostvaruje sveti san Dostojevskog: jedinstvena Rusija. Onako kao što su se u njegovim djelima osjećala bratimstva svih klasa i staleža u Rusiji tako su i one stotine tisuća iza lijesa u svom bolu bili jedna jedina masa: i mladi prinčevi i raskošno odjeveni popovi i radnici, studenti, oficiri, i lakaji i prosjaci bili su jedna cjelovita Rusija.

Svoja djela pisao je za novac, radi osušene kore kruha, a stvarao ih je u ubitačnim rokovima. Oskudica je Dostojevskog primorala na užurban rad, ali je ujedno potakla njegovu produktivnost i omogućila intenzitet doživljaja, dramatičnost, izgradnju "feljtonističkog" stila. No ta oskudica imala je svoj uzrok i u temperamentu, prirodi samog pisca, koji je mogao i na drugi način, bez oskudice, organizirati svoj život. Dovoljno je zaviriti u njegova pisma, pa da se shvati, što je za njega značilo pisati roman. Bila je to težnja prema najvišem, "sve ili ništa" govorio je.

U njegovim romanima nema "raspjevanosti riječi" i "blještavila literamih ukrasa", ali ima bujnost i opsežnost psihološke raščlambe, strastvenog uranjanja u složeni svijet misli i osjećaja junaka. Njegova paleta je pretežno siva, kao što je siv i sumoran i ambijent, koji slika, ali rečenica teče lako, jednostavno i ne prisiljeno, iznoseći pred nas najsloženije probleme i zacrtavajući oštrim, sigurnim potezima lica i situacije. Kod Dostojevskog gotovo i nema krajolika, opisi prirode su škrti i sjevernjačke, petrogradske prirode, a opisi interijera mračni i oskudni, kao što su mračni i oskudni stanovi, u kojima pretežno žive njegovi junaci. I ti opisi više su usputni: pisac prelazi preko njih, koristeći se samo najnužnijim, sav nadahnut razvijanjem radnje i razgranatošću psihološke

---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU

WWW.MATURSKI.NET ----

[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](#)

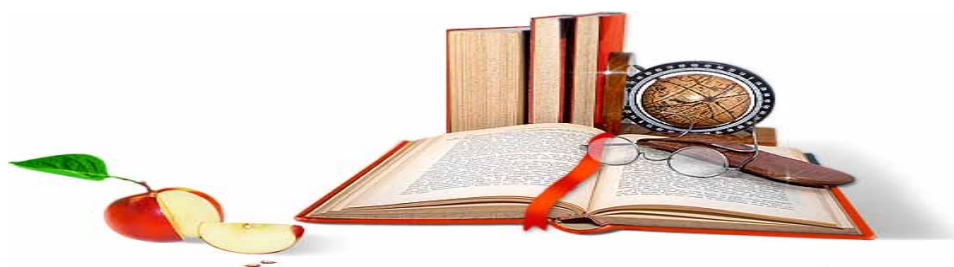
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA

RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG

WWW.MAGISTARSKI.COM

WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com

